Lietas Nr. C31335714
Lietas arhīva Nr. C-3357-14/9

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2014.gada 22.septembrī

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa

tiesnese S.Sondare

ar tiesas sēdes sekretāri R.Matīsu,

piedaloties prasītājam /pers. A/ un atbildētāja pārstāvei zv. advokātei A.Bērzonei,

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. A/ prasībā pret SIS „AU Būve" par darba devēja uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, atjaunošanu darbā un darba samaksas piedziņu.

Aprakstošā daļa

2014.gada 26.martā /pers. A/ vērsās tiesā ar prasību pret SIA „AU Būve", norādot, ka 2014.gada 23.aprīlī uzsācis darba attiecības ar SIA „AU Būve".

Pirms līguma noslēgšanas, puses vienojušās, ka darba samaksa būs 2,5 LVL stundā. Līgums Prasītājam izsniegts 2013.gada 24.aprīlī un tajā darba samaksa norādīts 1,21 LVL stundā.

Prasītājs norāda, ka pārsvarā strādājis 9 stundas dienā. Aprīlī nostrādājis 56 stundas un saņēmis samaksu 107 LVL.

Tā kā celtniecības objektam tuvojies nodošanai noteiktais termiņš, pēc darba devēja lūguma Prasītājs strādājis virsstundas par ko veicis individuālu darba laika uzskaiti. Uzdotos darba uzdevumus izpildījis centīgi un godprātīgi un darba līguma noteikumus nav pārkāpis.

Prasītājs norāda, ka Vienošanās ar darba devēju par darba attiecību izbeigšanu juridiski nav noformēta.

Nostrādājis SIA „AU Būve" 23.04. 2013. līdz 29.06.2013. Beidzot darbu 29.06.2013. mutiski informēts, ka darbs celtniecības objektā ir beidzies, bet par darbu maijā un jūnijā tā arī netika samaksāts, turklāt, kā atklājās, darba līgumā norādītajā adresē darba devējs nemaz nav sastopams.

2013.gada 26.augustā Prasītājs vērsies ar iesniegumu Valsts darba inspekcijā un 2014.gada 6.janvārī saņēmis Valsts darba inspekcijas lēmumu ar rīkojumu izmaksāt Prasītājam pienākošos darba samaksu 96,42 LVL.

Minēto naudas summu Prasītājs ir saņēmis 2014.gada 20.janvārī, bet uzskata, ka Valsts darba inspekcijas aprēķini ir kļūdaini jo darba devējs sniedzis melīgu informāciju.

2013.gada 26.augustā no darba devēja saņēmis Darba grāmatiņu, kurā neprecīzi norādīts nostrādātais laika periods – no 24.04.2013. – 16.06.2013., lai gan faktiski Prasītājs strādājis no 23.04.2013. līdz 29.06..2013 un darba attiecību izbeigšanas fakts nav noformēts – rakstisku paziņojumu par darba attiecību pārtraukšanu Prasītājs nav saņēmis, savukārt Atbildētājs turpina darbu, joprojām apkrāpjot vairākus desmitus strādnieku.

Ņemot vērā minēto, Prasītājs lūdz tiesu:

1. atjaunot prasības pieteikuma iesniegšanas termiņu tiesā;

2. atzīt SIA „AU Būve" darba līguma Nr. 134-04/2013 uzteikumu no 17.06.2013., par spēkā neesošu;

3. piedzīt no Atbildētāja par labu Prasītājam neizmaksāto naudas summu par nostrādāto periodu no 23.04.2013 - 29.06.2013.

4. pieprasīt Atbildētājam izmaksāt Prasītājam zaudējumus par piespiedu darba kavējumu minimālā algas apmērā: 2013. gadā - 200.00 Ls (282,40 EUR) par sešiem mēnešiem, tas ir: jūlijs – decembris, kopā: 200.00 Ls x 6 = 1200,00 Ls (1707,46 EUR). 2014.gadā noteikta minimālā alga 225,00 Ls par janvāri – martu Kopā: 3 x 225 = 675.00 Ls (960.44 EUR), galīgo aprēķinu veicot tiesas dienā.

5. noteikt, ka atbildētājam tiesas piespriestā naudas izmaksa jāizpilda tiesas noteiktā laika periodā.

6. pamatojoties uz Darba likuma 126 panta pirmo daļu, atbrīvot Prasītāju no darba SIA „AU Būve" ar sprieduma

pasludināšanu tiesas dienā.

Papildus 2014.gada 27.jūnijā Prasītājs rakstveidā norādījis, ka sācis strādāt par palīgstrādnieku celtniecības firmā "AU Būve" no 23.04.2013 -29.06.2013. un pats veicis darba laika uzskaiti.

No atbildētāja saņemti viņu darbības attaisnojošie dokumenti, kuru saturs ir melīgs un neatbilst īstenībai. Dokumenti ir sastādīti ar steigu. Atbildētājs nav pat iepazinies ar Prasītāja iesniegumu par pieņemšanu darbā un ar darba līgumu Nr. 134-04/2013. Darba uzskaites sarakstos Nr. 04/2013; 05/2013 un 06/2013 Prasītāja nostrādātās darba stundas uzrādītas nepareizi. 2013.gada aprīlī Prasītājs faktiski nostrādājis 56 darba stundas, no kurām 26/04/2013 6 darba stundas sestdienā. Maijā nostrādājis 135 darba stundas un deviņas dienas Prasītājam bijusi slimības lapa. No šīm darba dienām 21 darba stunda ir sestdienās un l maijā 6 stundas (svētku dienā.). Jūnijā Atbildētājs ir uzrādījis, ka Prasītājs vispār nav strādājis, lai gan jūnijā nostrādātas 157 darba stundas, no kurām 15 stundas sestdienas un svētdiena.

Darba līgumā darba dienas ilgums noteikts 8 darba stundas, nekāds papildus darba līgums par gabaldarbu netika izsniegts.

Darba Aizsardzības inspektoriem Atbildētājs sniedzis melīgi sastādītus finansiālos dokumentus, tāpēc viņiem nav izdevies izlemt lietu pēc taisnīguma. Darba Aizsardzības inspekcija Atbildētājam lika izmaksāt Prasītājam 96.42 Ls, kurus viņš ir saņēmis, bet tā ir tikai daļa no neizmaksātās darba algas.

Sastādītos aktus, kurus Atbildētājs ir uzrādījis sevis attaisnojošos dokumentos Prasītājs tiesas dienā redzējis pirmo reizi - to saturs pilnīgi neatbilst patiesībai. Darba līgumā uzliktos man pienākumus es godprātīgi pildīju, darba noteikumus un darba režīmu ievēroju, darbu neattaisnoti nekavēju. Prasītājs lūdz tiesu izvērtēt Atbildētāja iesniegtos dokumentus pēc taisnīguma principa un pieņemt attiecīgu lēmumu.

Tiesas sēdē /pers. A/ celto prasību uzturēja pilnā apjomā un, atsaucoties uz sastādītajām darba laika uzskaites tabelēm un iesniegtajiem aprēķiniem, norādīja, ka vēlās saņemt no Atbildētāja kopsummā 4671,27 EUR. Prasītājs paskaidroja, ka atbildētājs solījis maksāt 2,50 LVL stundā, bet samaksu, atbilstoši paša veiktajai darba laika uzskaitei, nav saņēmis.

Atbildētāja pārstāve tiesas sēdē lūdza prasību noraidīt, paskaidrojot, ka atbildētājs ir izpildījis Valsts Darba inspekcijas lēmumu – samaksājis atlikušos 137,19 EUR. Pārstāve norādīja, ka darba samaksa aprēķināta atbilstoši atbildētāja veiktajai darba laika uzskaitei.

Motīvu daļa

Noklausoties pušu paskaidrojumus un novērtējot tos kopsakarā ar lietas materiāliem, tiesa atzīst, ka celtā prasība ir apmierināma daļēji.

Atbilstoši Darba likuma 28.panta pirmajai daļai, darba devējs un darbinieks savstarpējās darba tiesiskās attiecības nodibina ar darba līgumu.

No lietas materiāliem izriet, ka 2013.gada 23.aprīlī starp SIA „AU Būve", kā darba devēju un /pers. A/, kā darbinieku, noslēgts Darba līgums Nr.134-04/2013, saskaņā ar kuru Prasītājs pieņemts darbā par palīgstrādnieku.

Saskaņa ar ierakstu Prasītāja Algas nodokļu grāmatiņā, Prasītāja darba tiesiskās attiecības ar Atbildētāju pastāvējušas laikā no 2013.gada 24.aprīļa līdz 2013.gada 17.jūnijam.

No Prasītāja paskaidrojumiem izriet, ka Algas nodokļu grāmatiņu viņš saņēmis 2013.gada 26.augustā, kad arī uzzinājis faktu, ka atbrīvots no darba ar 2013.gada 17.jūniju.

Saskaņā ar darba likuma 122.panta pirmo daļu, darbinieks var celt tiesā prasību par darba devēja uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu viena mēneša laikā no uzteikuma saņemšanas dienas. Atbilstoši Darba likuma 123.panta pirmajai un otrajai daļai, ja darbinieks attaisnojošu iemeslu dēļ nokavējis šā likuma 122.pantā noteikto prasības termiņu, tiesa var atjaunot šo termiņu, pamatojoties uz darbinieka pieteikumu. Pieteikumā par nokavētā prasības termiņa atjaunošanu norādāmi iemesli, kas bijuši pamatā prasības termiņa nokavējumam, un pieteikumam pievienojami attiecīgie pierādījumi.

Kā redzams, Prasītājs lūdz tiesu atjaunot prasības pieteikuma iesniegšanas termiņu, faktiski nenorādot uz tādiem apstākļiem, kas viņam liedza īstenot tiesības uz prasības iesniegšanu likumā noteiktajā termiņā.

No tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka Prasītājs vēlējies saņemt valsts darba inspekcijas lēmumu.

Lietā noskaidrots, ka Valsts darba inspekcijas lēmumu Prasītājs saņēmis 2014.gada 6.janvārī, turklāt, tiesa konstatē, ka Darba likumā ir noteikts konkrēts termiņš subjektīvo tiesību – apstrīdēt darba devēja uzteikumu – izlietošanai un vēršanos ar iesniegumu vai sūdzību valsts institūcijā, nevis ar prasību tiesā, nevar uzskatīt par atbilstošu subjektīvo tiesību izlietošanu, un nav pamata uzskatīt par attaisnojošu iemeslu prasības savlaicīgai neiesniegšanai. Analogi minētā tiesību norma tulkota arī Tiesu prakses apkopojumā „Par likumu piemērošanu, izšķirot strīdus, kas saistīti ar darba līguma izbeigšanos vai grozīšanu", 6.2.punktā. (2004.g.)

Ņemot vērā minētos apstākļus, tiesa atzīst, ka nav attaisnojošu iemeslu Darba likuma 122.pantā noteiktā prasības celšanas termiņa atjaunošanai. Prasības termiņa nokavējums ir absolūts materiāltiesisks šķērslis celtās prasības apmierināšanai un ir patstāvīgs pamats tās noraidīšanai. Konstatējot prasības termiņa nokavējumu, tiesai nav pienākuma pārbaudīt darba līguma izbeigšanas pareizību, un darba tiesisko attiecību izbeigšana atzīstama par tiesiski pamatotu arī gadījumos, ja faktiski darba devēja uzteikums nav bijis tiesiski pamatots vai darba devējs ir pārkāpis darba līguma uzteikšanas kārtību. (SKC–591/2004). Arī SDO konvencijas Nr. 158 „Par darba attiecību pārtraukšanu pēc uzņēmēja iniciatīvas" 8.panta trešajā daļā ir noteikts - *„ var uzskatīt, ka strādājošais ir atteicies no savām tiesībām pārsūdzēt atlaišanas lēmumu, ja viņš nav lietojis šīs tiesības saprātīgā termiņa laikā pēc darba attiecību pārtraukšanas*".

Darba likuma 124. un 126.pants dod tiesai prerogatīvu pēc darbinieka lūguma izbeigt pušu darba tiesiskās attiecības ar tiesas spriedumu tikai gadījumā, ja darbinieks prettiesiski atlaists no darba, uzteikums ar tiesas spriedumu atzīts par spēkā neesošu un darbinieks līdz tiesas sprieduma dienai atjaunots iepriekšējā darbā.

Tā kā konkrētajā lietā minētie priekšnosacījumi nav konstatēti, tiesa atzīst, ka šāds prasījums nav pamatots.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka noraidāma /pers. A/ prasība daļā par termiņa atjaunošanu prasības iesniegšanai, daļā par darba devēja uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu un darba tiesisko attiecību izbeigšanu ar tiesas sprieduma pasludināšanas dienu.

Vienlaicīgi tiesa atzīst, ka daļēji apmierināms prasījums par darba samaksas piedziņu.

Saskaņā ar pušu noslēgtā Darba līguma 3.1.punktu, Darbinieka pamatalga noteikta pēc padarītā līgumdarba konkrētā objektā par konkrētu padarītā darba apjomu, abpusēji mutiski vienojoties ar Darba devēju, veicot stundas tarifa likmes apmaksu, bet ne mazāk kā 1,21 LVL stundā, ieskaitot normatīvajos aktos paredzētos nodokļus.

No minētā līguma punkta izriet, ka puses vienojušās par akorda algas samaksas sistēmu.

Darba likuma 62.panta otrā daļa noteic, ka laika algu aprēķina atbilstoši faktiski nostrādātajam darba laikam neatkarīgi no paveiktā darba daudzuma. Akorda algu aprēķina atbilstoši paveiktā darba daudzumam neatkarīgi no laika, kādā tas paveikts. Turklāt, atbilstoši Darba likuma 61.panta otrajai daļai un Ministru Kabineta noteikumiem Nr.1096 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" (spēkā pušu darba tiesisko attiecību laikā), minimālo mēneša darba algu likumdevējs ir noteicis normālā darba laika ietvaros, kas definēts Darba likuma 131.pantā.

Atbilstoši ierakstiem /pers. A/ Algas nodokļu grāmatiņā (kuru viņš saņēmis no darba devēja 2013.gada 26.augustā), prasītājs darba attiecībās ar atbildētāju bijis laika posmā no 24.04.2013. līdz 11.06.2013.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Atbilstoši Prasītāja apgalvojumiem un viņa veiktajai darba laika uzskaitei (lietas 15. – 17.lapa), laikā no 2013.gada 23.aprīļa līdz 2013.gada 29.jūnijam Prasītājs nostrādājis kopsummā 348 stundas, savukārt no Atbildētāja iesniegtajiem Darba laika uzskaites sarakstiem izriet, ka Prasītājs aprīlī nostrādājis 40 stundas, maijā nostrādājis 55 stundas un jūnijā darbu nav veicis (lietas 40. – 47.lapa).

Kā redzams, Prasītāja veikto darba laika uzskati darba devējs nav atzinis par sasitošu, savukārt atbilstoši Prasītāja apgalvojumiem, Atbildētājs reāli darba laika uzskaiti nav veicis un lietā iesniegtie darba laika uzskaites saraksti nav objektīvi, bet sastādīti pēc prasības celšanas tiesā.

Novērtējot pušu iesniegtos pierādījumus par darba laika uzskaiti, tiesa konstatē, ka tie ir pretrunīgi un nav pamata kādam no tiem dot priekšroku salīdzinājumā ar citu, tādejādi darba samaksas aprēķins veicams atbilstoši normālajam dienas darba laikam, kāds noteikts Darba likuma 131.panta pirmajā daļā - astoņas stundas.

Tā kā atbilstoši ierakstam Algas nodokļa grāmatiņā Prasītāja darba tiesiskās attiecības ar atbildētāju pastāvējušas laikā no 24.04.2013. – 17.06.2013., t.i.,

- aprīlī 40 stundas x 1,21 = 48,40LVL;
- maijā 120 stundas x 1,21 = 145,20 LVL (no 16.05.2013., – 24.05.2013., darbnespēja - 45,96 LVL);
- jūnijā 80 stundas x 1,21 = 96,80 LVL,

tad pušu iesniegtie aprēķini neatbilst darba laika uzskaitei normāla darba laika ietvaros.

No prasības pieteikuma izriet, ka par aprīlī nostrādāto laiku prasītājs saņēmis darba samaksu 107 LVL apmērā, tādejādi tiesa secina, ka Atbildētājs ir veicis samaksu par virsstundu darbu vai noteicis šajā periodā Prasītājam lielāku samaksu, nekā noteikts Darba līgumā.

Konstatējot minēto, atzīstams, ka Prasītājam netika izmaksāta darba alga par 2013.gada maiju un jūniju 287,96 LVL apmērā.

Atbilstoši Valsts darba inspekcijas veiktajam aprēķinam, kas acīmredzot balstīts uz Atbildētāja iesniegto darba laika uzskaites sarakstu, Atbildētājam uzlikts pienākums izmaksāt Prasītājam darba algu 96,42 LVL apmērā.

Tiesas sēdē noskaidrots, ka Prasītājs minēto summu ir saņēmis, tādejādi atlikusī – neizmaksātā darba alga, kas piedzenama no Atbildētāja par labu Prasītājam ir (287,96 – 96,42) 191,54 LVL jeb 272,57 EUR.

Tā kā tiesai nav leģitīma pamata atjaunot prasītāju darbā un izbeigt darba tiesiskās attiecības ar tiesas sprieduma dienu, tad nav arī leģitīma pamata noteikt darba samaksu par piespiedu darba kavējumu, līdz ar ko, šajā daļā /pers. A/ prasība ir noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 1.punktu, prasītājs, ceļot prasību tiesā, ir atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas, tādejādi saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, daļēji apmierinot prasību, tiesa piespriež no atbildētāja par labu valstij tiesas izdevumus proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Ņemot vērā minēto normu, no Atbildētāja valsts labā piespriežama valsts nodeva 71,14 EUR apmērā un, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 39.pantu - ar lietas vešanu saistītie izdevumi 11,76 EUR apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1} pantu, atbildētājam nosakāms termiņš labprātīgai sprieduma izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 1., 5., 8.pantu, 93.panta pirmo daļu, 96.panta piekto daļu, 97., 189. – 194., 199. un 204.^{1}pantu tiesa

nosprieda:

noraidīt /pers. A/, personas kods /personas kods/, prasību pret SIA „AU Būve", reģ. nr. /reģistrācijas numurs/, daļā par darba devēja uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, atjaunošanu darbā un darba samaksas piedziņu par piespiedu darba kavējumu.

Piedzīt no SIA „AU Būve", reģ. nr. /reģistrācijas numurs/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, neizmaksāto darba samaksu par laika periodu no 2013.gada 1.maija līdz 2013.gada 17.jūnijam 191,56 LVL jeb 272,57 EUR (Divi simti septiņdesmit divi *euro*, 57 centi) apmērā, ieturot likumā noteiktos nodokļus.

Piedzīt no SIA „AU Būve", reģ. nr. /reģistrācijas numurs/, valsts labā valsts nodevu 71,14 EUR (Septiņdesmit viens *euro*, 14 centi) un ar lietas vešanu saistītos izdevumus 11,76 EUR (Vienpadsmit *euro*, 76 centi). Maksājumus apliecinošs dokuments iesniedzams Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas kancelejā

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 dienas no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas – 2014.gada 3.oktobra, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese